

Univerzitet u Sarajevu

Fakultet političkih nauka

Odsjek za komunikologiju/žurnalistiku

**Knjiga „Smrt transhumanizmu, sloboda narodu“ – Bol kao mistično
iskustvo**

Krešimir Mišak

Predmet: Filozofija medija

Profesor: Fahira Fejzić-Čengić

Student: Rabija Arifović, vanredni student

Broj indeksa: 1062/II-K

Sarajevo, maj 20201.

Sažetak:

Knjiga „Smrt transhumanizmu, sloboda narodu“ autora Krešimira Mišaka, hrvatskog novinara i publiciste, nudi osvrt na niz aktuelnih tema. Autor ih analizira, uvjeren da živimo u vrijeme promjene paradigmi ili supostojanja različitih paradigmi, kada se čini da ono što je nekad bilo tvrdi materijalizam postaje mistično jer se otkriva da su u temelju svega informacije, a ne materijalne čestice.

U poglavlju „Bol kao mistično iskustvo“, autor, zasnovano na vlastitom iskustvu, piše o sličnostima boli i mističnog iskustva.

Ključne riječi: bol, iskustvo, mistika

Summary:

The book "Death to Transhumanism, Freedom to the People" by Krešimir Mišak, a Croatian journalist and publicist, offers an overview of a number of current topics. The author analyzes them, convinced that we live in a time of paradigm shift or the coexistence of different paradigms, when what once was hard materialism seems to become mystical because it is revealed that everything is based on information, not material particles.

In the chapter "Pain as a Mystical Experience", the author, based on his own experience, writes about the similarities between pain and mystical experience.

Keywords: pain, experience, mysticism

Prije nego li se osvrnemo na autorovo poimanje boli, mističnog iskustva i njihovih sličnosti i poveznica, zarad boljeg razumijevanja ćemo se osvrnuti na definicije boli ali i misticizma. Svjetska zdravstvena organizacija navodi da je bol najčešći simptom bolesti koji dovodi većinu bolesnika ljekaru i predstavlja signal nastalog ili prijetjećeg organskog ili funkcionalnog oštećenja tkiva. Kod nastajanja doživljaja boli sudjeluju tri vrste faktora: fiziološki, psihološki i sociološki. U fiziološkom smislu osjet boli nastaje kao posljedica aktiviranja receptora. Razna klinička istraživanja su pokazala da bol nije samo osjet, jer na bol utječu i psihološka stanja, a fiziološki faktori čine samo dio u nastajanju doživljaja boli. Tako recimo u našem jeziku pojam boli se koristi za dva potpuno različita stanja. U prvom značenju bol se izražava kao fizička, koja nastaje prilikom ozljede tkiva, te druga za opisivanje duševnih ili psihičkih stanja (patnja). Prema tome bol s jedne strane označavamo kao osjet koji nastaje zbog ozljede tkiva, a s druge kao emociju koja nastaje iz potpuno drugih razloga. Psihološki i sociokulturološki faktori također utječu na doživljaj boli, mogu sniziti ili povisiti prag i toleranciju na bol te smanjiti ili povećati bol. Procjenjuje se da psihološki faktori imaju vrlo važnu ulogu u nastanku, težini, pogoršanju ili održavanju bolova. Emotivna stanja, iskustva, te osobine ličnosti su neki od psihičkih faktora. Prema Rječniku autora Anić, Klaić i Domović, misticizam se pak definiše kao sklonost mistici, tj. vjerovanju u mogućnost spoznaje onog što je tajanstveno i neshvatljivo.

Nakon što smo se upoznali da određenjima boli i misticizma, osvrnut ćemo se na autorovo predstavljanje boli i misticizma.

Nakon što je autorova majka preminula, biva suočen s osjećajem boli. Kako navodi, bol ima svoj razvojni put, prvo se javlja percipiranje osjećaja, koji ima ime – bol. Zatim, nakon prožimanja i stapanja s osjećajem, bol počinje živjeti svoj život. Nakon toga, bol prestaje biti samo crna rupa u grudima već postaje fizički osjećaj. Autor objašnjava da je nakon što je prošao razvojni put boli, zaključio da bez nje nikada ne bi dopro do dupljih slojeva sebe, te je osvijestio sve elemente mističnog iskustva, shvatajući da svako ima pravo na njega.

Bol i mistično iskustvo, tvrdi autor, usmjeravaju te na bitno, ali obje pojave dovode do pojave tzv. dubinskog odmora, kada je čovjek fizički i emotivno najslabiji, ali se unutar sebe odmarao od svih trivijalnosti. Autor, također, tvrdi da obje pojave upućuju na univerzalni princip života, te prednost daje prioritetima duše a ne zemaljskog ega. Kao zaključak poglavlja, autor piše kako bol ima iscjeliteljski učinak, ako ga se prepozna kao mistično iskustvo, jer svako mistično iskustvo ima iscjeliteljski učinak jer daje druge perspektive.

Autor na zanimljiv način povezuje sve okolnosti događaja smrti, odnosno osjećaja boli, u smislenu cjelinu, upućujući čitatelje da bar na trenutak imaju cjelovitu spoznaju o tome na koji je način sve smisleno povezano i zašto.

Ono što možemo uočiti jeste da autor opisuje bol kao mistično iskustvo ali sa manje suptilosti, jer ne postoji mogućnost izbora niti zaobilaženja. Bol opisuje i kao iskustvo na kojem čovjek gradi nove obrasce, projekcije i organizaciju života, normirajući prioritete na ispravan način. Ukazuje nam i da tokom boli, kao i tokom mističnog iskustva, postajemo bolji ljudi, nastupajući iskreno, bez obmanjivanja sebe ili drugih. Također, autor kroz ovo poglavlje šalje poruku čitateljstvu da je mistično iskustvo suđeno svima, ako ne vlastitim traganjem i pregnućem, onda kroz bol.

Dakle, autor nudi zanimljivu perspektivu boli i mističnog iskustva, poručujući nam da smo svi u stanju, vlastitim naporima ili spletom životnih događaja, u prilici da doživimo mistično iskustvo, a koje u nama budi samo dobro, podstičući nas na ispravno poimanje i normiranje u našim životima.

Čitajući i promišljajući o autorovm iskustvu, promislila sam i nad vlastitim. Kako je ranije navedeno, autor tvrdi da mistično iskustvo nas podstiče na ispravno poimanje i normiranje stvari, što je meni poznato i blisko kroz islamski misticizam. Kroz doživljaj ove vrste iskustva, onaj kome je blizak islamski misticizam normira stvari na način da su svi svjetovi, sva stvorenja i sva bogastva i riznice na njima – samo prolazno, a jedno važno i jedino cilje je Bog.

Dakle, na osnovu vlastitog iskustva i na osnovu napisanog u ovom poglavlju, tvrdim da je autor ponudio drugačiji ugao, podsjećajući nas na istine neposrednog, živog i narastajućeg iskustva zvanog život, te je pisani trag koji je ostavio vrijedan pažnje čitateljstva.

Literatura:

Krešimir Mišak, Smrt transhumanizmu, sloboda narodu (2019), TELEdisk, Zagreb

Sime Anić, Nikola Klaić, Želimir Domović, Rječnik stranih riječi (1998), Sani-plus, Zagreb